

POROČILO

O IZVAJANJU AKCIJSKEGA NAČRTA
V OKVIRU PROJEKTA »OBČINA PO MERI INVALIDOV«
V MESTNI OBČINI NOVA GORICA V LETU 2019

Nova Gorica, julij 2020

UVOD

Mestna občina Nova Gorica (v nadaljevanju: MONG) je leta 2012 pridobila listino »Občina po meri invalidov«, ki jo podeljuje Zveza delovnih invalidov Slovenije in leta 2015 zaključila izvajanje prvega akcijskega načrta za obdobje 2012-2015. Uspešna izvedba akcijskega načrta je rezultat sodelovanja javnih služb, nevladnega sektorja, številnih posameznikov, od župana do posameznih invalidov. Želja vseh je najti take systemske rešitve, ki zadevajo vse občanke in občane. Istočasno se tovrstne rešitve morda zdijo zanemarljive, a invalidom bistveno spremenijo in izboljšajo vsakdanje življenje. V letu 2016 je MONG pripravila drugi akcijski načrt »Občina po meri invalidov za obdobje 2016-2019«, ki predstavlja nadgradnjo preteklega akcijskega načrta.

Z letom 2019 se je zaključilo še zadnje leto izvajanja akcijskega načrta 2016-2019, ki je v sami miselnosti in delu na področju invalidske problematike v MONG, predvsem v povezavah med civilno družbo, javnimi zavodi, inštitucijami in občino, doprineslo pomembne rezultate. Utrdilo se je medsebojno sodelovanje invalidskih organizacij ter njihovo sodelovanje z ostalimi organi ter ustanovami v lokalni skupnosti. Vse večje je vključevanje invalidov in invalidskih organizacij k razpravam in delavnicam za pripravo strategij in dolgoročnih projektov lokalne skupnosti. Na vseh področjih je opaziti, da so invalidi vključeni v obravnavo različnih problematik z možnostjo konstruktivnega in enakopravnega prispevanja k življenju v lokalni skupnosti.

V akcijskem načrtu so zapisane številne naloge, katerih namen je vključevanje invalidov v družbo in ureditev ustrezne infrastrukture. V akcijskem načrtu so bile predvidene aktivnosti, k izvedbi katerih se lahko zaveže lokalna skupnost, ob upoštevanju zakonskih pristojnosti ter v okviru finančnih načrtov posameznih nosilcev.

Poročilo za leto 2019 sestavljajo aktivnosti, ki so bile izvedene po posameznih poglavjih in zaključujejo izvajanje akcijskega načrta 2016-2019. Ker pa je bilo na vseh področjih opaziti, da so invalidi vključeni v obravnavo različnih problematik z možnostjo konstruktivnega in enakopravnega prispevanja k življenju v lokalni skupnosti, smo se odločili, da na področju invalidov naredimo korak dlje in aktivnosti v okviru listine Občina po meri invalidov, usmerimo v pripravo strateškega dokumenta na področju dostopnosti. Strateški načrt dostopnosti Mestne občine Nova Gorica, je bil sprejet 21.11.2019 in opredeljuje kako naj občina v bodoče rešuje težave z dostopnostjo do javnih ustanov in storitev za vse, ki imajo težave z dostopom do prostora, informacij in storitev (ne samo za invalide) ter še naprej sledi načelom, ki jih je občina prevzela z listino Občina po meri invalidov.

1. OSVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI O INVALIDSKI PROBLEMATIKI

Naloga ozaveščanja in informiranja javnosti o invalidski problematiki se izvaja že od samega začetka pridobitve listine Občina po meri invalidov in predstavlja trajno nalogo. V upravi MONG smo informirali javnost o posebnih dogodkih in aktivnostih s tega področja, in sicer v sporočilih za javnost, preko spletne strani in facebook profila MONG.

Spletna stran MONG ostaja prilagojena invalidom s senzoričnimi omejitvami vida in sluha.

Sodelovanje invalidskih društev s šolami in vrtci se je nadaljevalo tudi v letu 2019.

Invalidske organizacije so poskrbele za obveščanje članov v okviru svojega delovanja, različnih posvetov ter okroglih miz.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica je o problematiki slepih in slabovidnih obveščalo in informiralo javnost preko spletne strani, facebooka in različnih medijskih kanalov.

Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske Nova Gorica vsako leto izda glasilo v katerem so zajete aktivnosti društva, kot tudi opisane pravice (predvsem novosti), ki jih osebe z izgubo sluha lahko uveljavljajo.

Društvo paraplegikov Severne Primorske ozavešča v okviru Zveze paraplegikov Slovenije, kjer se organizira posvete in okrogle mize na različne teme. Društvo je v letu 2019 izvedlo praznovanje 40. obletnice društva.

Društvo vojnih invalidov Severne Primorske izdaja publikacijo Pozdrav pomladi, ki je namenjena vojnim invalidom.

Medobčinsko društvo invalidov Goriške nudi vse informacije v informativni pisarni, dosegljivi so tudi preko telefona. Članom in drugim občanom nudijo potrebne informacije o novostih s področja invalidskega in socialnega varstva, zaposlitve... Dvakrat letno spomladi in jeseni izdajo glasilo Informator. V letu 2019 so prenovili spletno stran, ki je dostopna širši populaciji. Na njej redno objavljajo novosti in postopke za pridobivanje raznih pravic, ki se tičejo invalidov.

Severno primorsko društvo za cerebralno paralizo Nova Gorica sodeluje z bolnico za invalidno mladino Stara gora, kjer novi člani dobijo vse informacije o društvu. Z bolnišnice za invalidno mladino nove članke napotijo na sedež društva, kjer jim lahko pomagajo z nasveti in programi. Na društvu ugotavljajo pomanjkanje prostovoljcev, fizioterapevtov in ostalih strokovnih delavcev, zato je programe težko izpeljati, kot bi si sami želeli.

Društvo civilnih invalidov vojn Primorske je izdalo 7 pisnih obvestil Informacije, ki so ga prejeli vsi člani iz mestne občine. Na sedežu društva so dosegljivi preko telefona, e-pošte ali osebno vsak delavnik.

Društvo za pomoč osebam s posebnimi potrebami Stara gora je za svoje uporabnike oseb z duševnimi motnjami organiziralo v Stari gori tri predavanja. Prvo predavanje »Zakon o duševnem zdravju - sprememba na podlagi Ustavnega sodišča in v zvezi s tem pravice oseb z duševnimi motnjami« je bilo v aprilu, drugo predavanje »Program za spodbujanje samostojnosti oseb z motnjami v duševnem zdravju pri delu pod posebnimi pogoji« v maju in tretje predavanje »Pomoč osebam z duševnimi motnjami v starosti« je potekalo novembra v Centru za starejše občane Šempeter pri Gorici.

2. ZDRAVSTVENO VARSTVO IN REHABILITACIJSKI PROGRAMI

Društva so svojim članom pomagala pri uveljavljanju pravice do sofinanciranja tehničnih pripomočkov in prilagoditev vozil v skladu z Zakonom o izenačevanju možnosti invalidov. Veliko pozornosti so društva namenila izvajanju programov ohranjanja zdravja in zdravega načina življenja v okviru rednega delovanja.

Zaposleni v Centru za krepitev zdravja Zdravstvenega doma Osnovno varstvo Nova Gorica so za invalide pripravili prilagojen program krepitev zdravja za odrasle. V prostorih centra za krepitev zdravja ter prostorih invalidskih društev so izvedli skupinske delavnice in individualna svetovanja.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica je posredno skrbelo za zdravstveno varstvo slepih in slabovidnih s sodelovanjem z Zdravstvenimi domovi in Centri za krepitev zdravja na Severnem Primorskem. Za potrebe svojih uporabnikov je društvo izvajalo program Rehabilitacija kasneje oslepelih in slabovidnih na osebni ravni.

Društvo paraplegikov severne Primorske je v okviru Zveze paraplegikov Slovenije, ki se je v imenu 9 regijskih društev prijavila na razpis ZZZS, omogočilo skupinsko obnovitveno

rehabilitacijo v zdraviliščih po Sloveniji. V okviru društva so organizirali predavanje o preležaninah in inkontinenci.

Društvo vojnih invalidov Severne Primorske je članom sofinanciralo zdraviliško zdravljenje in terapije.

Medobčinsko društvo invalidov Goriške je v okviru posebnih socialnih programov izvajalo program ohranjanja zdravja, v kapacitetah Zveze delovnih invalidov Slovenije, v Izoli in v termah Čatež, Rogaška slatina, Radenci, Ptuj. V spomladanskih in jesenskih mesecih so omogočili kopanje v bazenu hotela Delfin v Izoli.

Severno primorsko društvo za cerebralno paralizo Nova Gorica je v preteklem letu organiziralo dve zdravstveno terapevtski koloniji za družine in mladostnike s spremljevalci. V kolonijah je bilo poskrbljeno za predavanja na temo zakonodaje o asistenci in pomoči družinam. Sredstva za izvedbo kolonij je društvo pridobilo iz ZZZS z napotnicami, delno iz društva in donacij. Skozi celo leto so izvajali terapijo na konjih za otroke in odrasle invalide, kjer so aktivno udeleženi tudi starši in sorojenci. Terapijo so vodili fizioterapevtka s certifikatom iz hipoterapije in dva spremljevalca. Učinkovitost terapije ugotavljajo tako fizioterapevt kot tudi fiziater in nevropediater, kjer so v ambulantni udeleženci tudi vodeni. Sredstva za izvajanje terapij na konjih je zagotovilo društvo s pomočjo FIHO organizacije in delno udeleženci sami.

Društvo civilnih invalidov vojn Primorske je odobrilo 2 vlogi za zdravstvene terapije ter 1 za draga zdravila invalidom iz mestne občine. Za 14 oseb iz mestne občine so posredovali pri prijavljanju v počitniške enote zveze.

3. REHABILITACIJA

Rehabilitacija invalidov sestoji iz medicinske rehabilitacije, zdraviliškega zdravljenja, ambulate fizioterapije in predpisa medicinsko tehničnih pripomočkov, v skladu s pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja. Ukrep vključevanja invalidov v obnovitveno rehabilitacijo se je izvajal tudi v letu 2019. Invalidske organizacije so se prijavile na javne razpise ZZZS in vključile invalide v programe obnovitvene rehabilitacije.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica je v okviru Rehabilitacije kasneje oslepelih in slabovidnih oseb na osebni nivoju izvajalo naslednje aktivnosti:

- psihosocialna ocena potreb uporabnikov in svetovanje,
- pomoč pri uveljavljanju pravic,
- pomoč in napotitev na ugotavljanje preostalih vidnih funkcij,
- sodelovanje z institucijami, ki zagotavljajo pravice in drugih oblik pomoči slepim in slabovidnim,
- informiranje o aktivnostih in spodbujanje vključevanja,
- seznanjanje svojcev o potrebah slepih in slabovidnih,
- razvijanje in spodbujanje k uporabi preostalih čutil,
- usposabljanje za opravljanje vsakodnevnih opravil v gospodinjstvu, samourejanju,
- individualno računalniško opismenjevanje in opismenjevanje v brajevi pisavi,
- svetovanje in usposabljanje za uporabo tehničnih pripomočkov,
- krepitev samozavesti, samopodobe, opolnomočenje,
- učenje komunikacijskih tehnik,
- učenje uporabe bele palice,
- učenje mobilnosti in orientacije z belo palico,
- pomoč in podpora pri reševanju osebnih težav,
- usposabljanje svojcev o pomenu slepote in slabovidnosti, njihovih posebnih potrebah, pravilih komuniciranja s slepo in slabovidno osebo, potrebnih prilagoditvah,
- organiziranje različnih socialnih aktivnosti,

- organiziranje in vključevanje v različne prostčasne, ustvarjalne, kulturne in športne dejavnosti, dogodke in prireditve,
- vključevanje v delo in življenje v skupnosti,
- nudenje pomoči v socialnih interakcijah z okoljem,
- druženje,
- organiziranje izobraževalnih delavnic, predavanj, okroglih miz, prispevkov, informativnih brošur o slepoti in slabovidnosti, njihovih posebnih potrebah, potrebnih prilagoditev prostora, storitev in informacij.

Društvo paraplegikov severne Primorske je tedensko organiziralo masaže in razgibanja, v bazenu v Vipavi pa plavanje in razgibanje v vodi.

Medobčinsko društvo Sožitje Nova Gorica je v letu 2019 izvajalo za osebe z motnjo v duševnem razvoju (OMDR) pod strokovnim vodstvom fizioterapevtke enkrat tedensko vaje za ohranjanje psihofizičnega zdravja. Vaje so se izvajale od januarja 2019 do maja 2019 in nato še od septembra do decembra 2019 v VDC Nova Gorica enkrat tedensko dve skupini po eno uro, v VDC Želva pa ena skupina enkrat tedensko po eno uro. Vodene fizioterapevtske vadbe se je udeležilo 45 članov društva – invalidnih oseb z motnjo v duševnem razvoju. Društvo je organiziralo za OMDR tudi plesne delavnice pod vodstvom plesnega učitelja. Plesne delavnice so se izvajale enkrat tedensko po eno uro od januarja 2019 do maja 2019 in od septembra 2019 do decembra 2019. Udeležilo se jih je 26 OMDR.

Društvo vojnih invalidov Severne Primorske je pri izbranih terapijah izvajalo terapije.

Medobčinsko društvo invalidov Goriške je izvajalo rehabilitacijski program v Termah Topolšičica in Dobrna.

Društvo civilnih invalidov vojn Primorske je posredovalo pri pridobitvi sredstev Zveze DCIVS za bivanje in terapije v zdravilišču za 1 invalida iz mestne občine.

4. STROKOVNO PODPORNE STORITVE IN PROGRAMI

Strokovno podporne službe morajo zagotavljati razvoj in razpoložljive strokovne storitve, ki invalidom povečajo možnost za neodvisnost v vsakdanjem življenju.

Strokovno podporne storitve in programi obsegajo socialnovarstvene storitve določene z Zakonom o socialnem varstvu, ki jih izvaja center za socialno delo (prva socialna pomoč, osebna pomoč, pomoč družini za dom, institucionalno varstvo, vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji). V okviru podpornih storitev za osebe z motnjami v duševnem razvoju imajo pomembno vlogo v lokalnem okolju Varstveno delovni center Nova Gorica, Osnovna šola Kozara in nevladne organizacije.

MONG nadaljuje z adaptacijo Skupnostnega centra in s tem širitvijo podpornih programov in storitev tudi za invalide. V okviru projekta Salute/Zdravstvo so bile organizirane čezmejne delavnice in izobraževanja za javne institucije ter nevladne organizacije, ki izvajajo socialnovarstvene programe in storitve na omenjenem območju. Poudarek je bil na temeljnih socialnih tematikah, med drugim tudi na invalidnosti.

Invalidske organizacije so tudi v letu 2019 nadaljevale s povezovanjem in sodelovanjem z drugimi organizacijami in inštitucijami na različnih področjih (izvedba delavnic, usposabljanj in izobraževanj, srečanj na področju kulture in športa). Invalidske organizacije so v lokalnem okolju zelo aktivne in veliko doprinesejo k boljšemu življenju članov in drugih ranljivih skupin.

Društvo paraplegikov severne Primorske je izvajal program »kompenziranje invalidnosti«. Program zajema reševanje različnih stisk in potreb uporabnikov, seznanjanje o novostih na področju zdravstvenih in ortopedskih pripomočkov, svetovanje in sodelovanje pri odločanju in nabavi medicinsko tehničnih pripomočkov ter prilagoditvi bivalnega okolja. Društvo je v sklopu programa nudilo:

- pomoč pri uveljavljanju potreb uporabnikov na področju varovanja zdravja, medicinske in socialne rehabilitacije
- organizacijo predstavitev z namenom seznanjanja o novih medicinsko tehničnih pripomočkih
- izdelavo načrta za prilagoditev bivalnega prostora
- individualno pomoč uporabniku (materialna, finančna)
- aktivno pomoč pri sprejemanju invalidnosti in sodelujemo z invalidom v preseganju miselnosti »sem invalid- ničesar ne zmorem«.
- reševanje neugodne življenjske situacije ter iskanje najugodnejše rešitve za posameznika in s tem zagotavljanja enake možnosti za vse
- z gibalno aktivnostjo preprečevati specifična obolenja in ohranjanje po poškodbi ostale funkcije telesa

Rdeča nit delovanja Medobčinskega društva Sožitje Nova Gorica je tudi v letu 2019 bilo usposabljanje oseb z motnjo v duševnem razvoju v okviru programov vseživljenjskega učenja. Za uspešno izvedbo teh programov je bilo potrebno zagotoviti varnost udeležencev, ki so se usposabljanju udeležili brez staršev in nekaj dni preživelo s spremljevalci. Pri tem je bila zelo pomembna izbira spremljevalcev in njihovo usposabljanje ter prevoz oseb na programe vseživljenjskega učenja.

Medobčinsko društvo invalidov Goriške je članom omogočilo udeležbo na strokovnih seminarjih, ki jih je izvajala njihova zveza. Na strokovnih seminarjih so bile obravnavane različne teme s ciljem zagotoviti invalidom vključenost v družbo in aktivno sodelovanje v vsakdanjem življenju.

5. DOSTOPNOST GRAJENEGA OKOLJA, INFORMACIJ IN PREVOZOV

MONG je 21.11.2019 sprejela Strateški načrt dostopnosti, ki zajema dostopnost do prostora, informacij in storitev ter sledi načelom, ki jih je občina prevzela s sodelovanjem v projektu Občina po meri invalidov.

Dostopnost do prostora vključuje Smernice za zagotavljanje dostopnosti na javnih površinah, ki so sprejete v skladu z 22. členom Gradbenega zakona, ki predvideva, da lahko občina, če se dogovori z invalidskimi organizacijami nekoliko zniža zahteve za dostopnost zunanjih javnih površin, ki so zapisane v zakonodaji. V zameno za znižanje nekaterih zahtev (kot je npr. nameščanje taktilnih oznak v vaseh in naseljih, kjer te niso potrebne), se občina zaveže, da bo namenjala določena sredstva odpravljanju ovir tam, kjer je to bolj nujno, ter vključevala invalidske organizacije v postopke projektiranja javnih površin tako, da bo mogoče najti dobre rešitve, primerne za vse uporabnike.

Dostop do informacij je za uspešno rabo javnih storitev in sodelovanje v procesih v družbi zelo pomemben in za ljudi z oviranostmi največkrat tudi zelo težaven. Dostopnost informacij povezuje različna področja, od informacijske tehnologije do oblikovanja proizvodov in načrtovanja prostora ter procesov, ki potekajo v njem. Tako je tema dostopnosti informacij neločljivo povezana z dostopnostjo prostora in dostopnostjo storitev. Težave z dostopom do informacij imajo predvsem ljudje z okvarami sluha in/ali vida ter ljudje z motnjami v duševnem razvoju, pa tudi ljudje z raznimi kognitivnimi okvarami, slabim spominom, motnjami branja, po poškodbi glave itd.

Pri zagotavljanju dostopnosti do storitev za ljudi z okvarami vida in/ali sluha ter ljudi z motnjo v duševnem razvoju je predvsem pomembno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih, ki stopajo v stik s strankami. V sklopu priprave SND je bila v septembru 2019 zainteresirani javnosti

predstavljena vsebina SND, predvsem pa kaj naj bi SND pomenil za mestno občino in kaj naj bi za doseganje boljše dostopnosti storitev naredili na posameznih ustanovah. Dostopnost storitev pomeni tudi spodbujanje razvoja in zagotavljanje kontinuiranega izvajanje programov in storitev s področij športa in rekreacije, kulture, vzgoje in izobraževanja ter zdravja, socialnega varstva in zaposlovanje za aktivno vključevanje oseb z oviranostmi v vsakdanje življenje lokalne skupnosti.

Mestna občina se je s sprejemom SND zavezala, da bo pripravila akcijski načrt izvajanja ukrepov iz SND za prihodnja štiri leta. Ta aktivnost je predvidena v letu 2020.

Koncesionar za izvajanje mestnega prometa v mestni občini je v letu 2019 nabavil nov rabljen nizekpodni avtobus z ročno rampo za invalide, ki je nadomestil neustrezen klasičen avtobus brez rampe za invalide.

V letu 2019 so v Zdravstvenem domu Nova Gorica nastali pomembni dokumenti:

- Strategija ZD za preventivo in akcijski načrt do 2024, ki vključuje tudi vsebine, namenjene invalidom,
- Samoocena ZD glede zagotavljanja enakosti v zdravstveni oskrbi ranljivih skupin z načrtovanjem in izvajanjem ukrepov s ciljem zagotoviti kakovostno zdravstveno oskrbo vsem,
- presoja ustreznosti objektov in komunikacijskih ukrepov ZD za osebe z gibalno in senzorično oviranostjo.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih je v okviru projekta LAS v objemu sonca pričelo izvajati projekt Dostopnost dobrin, storitev za ranljive skupine na podeželju. Za slepe in slabovidne izvajajo program Pomoč slepim in slabovidnim pri premagovanju gibalnih in komunikacijskih ovir v okviru katerega nudimo storitev prevoza in spremljanja ter storitev pomoči na področju komunikacije z okoljem.

Društvo paraplegikov severne Primorske je članom pomagalo pri sanaciji, projektiranju, ureditvi bivalnih prostorov in dostopa do njih. Pri Zvezi paraplegikov Slovenije je za te namene zaposlen arhitekta, ki svetuje in pomaga pri reševanju tovrstnih problemov. Društvo je v letu 2019 pomagalo članoma, ki sta bivala v Varstveno delovnem centru Nova Gorica, pri iskanju primerne stanovanjskega prostora za samostojno bivanje s pomočjo osebnih asistentov. Osnovni vir informiranja je članov je bilo tudi v letu 2019 glasilo »Občasnik«, ki mesečno informira člane o tem, kaj se v društvu dogaja in kaj se bo v prihodnje. Vse leto pa je ažurna tudi spletna stran (<http://www.drustvo-go-para.si>) in facebook. Soustvarjali so tudi revijo Paraplegik (prispevke so posredovali 4x). Društvo je bilo aktivno tudi pri spremljanju gradnje novih objektov, ki so v javni rabi, da bodo zgrajeni v skladu s Pravilnikom o zahtevah za projektiranje objektov brez grajenih ovir. Društvo je v letu 2019 izvajalo prevoze invalidov. Tudi v letu 2019 je bilo izvajanje prevozov za invalide temeljni in prioriteta program društva, saj predstavlja osnovni pogoj za opravljanje vseh drugih programov. Društvo je s prilagojenim kombiniranim vozilom nudilo prevoze za svoje člane, kakor tudi druge gibalno ovirane osebe na invalidskih vozičkih. Največ prevozov so opravili za zdravstvene preglede, rekreacijo in šport, obnovitveno rehabilitacijo, izobraževanje paraplegikov, prevoze na različne tečaje, seminarje v okviru društva in Zveze paraplegikov Slovenije ter individualno, psihosocialno dejavnost (družabna srečanja, individualna srečanja), interesne dejavnosti (mladi, starejši), kakor tudi ogled sejmov, razstav in drugo. Prevoze so izvajali vse dni v tednu, odvisno od potreb uporabnikov.

Društvo civilnih invalidov vojn Primorske je za vse dogodke v organizaciji društva financiralo in organiziralo prevoze.

Društvo za pomoč osebam s posebnimi potrebami Stara gora je izvedlo več aktivnosti pri izgradnji Oddelka za invalidno mladino v Stari gori. Ker je izgradnja nadomestnih paviljonov zaostala, so predsednica in člani upravnega odbora društva izvedli več pogovorov tako na Ministrstvu za zdravje, pri vodstvu bolnišnice v Šempetru pri Gorici in Svetu zavoda bolnišnice Šempeter pri Gorici. Društvo je na Mestni občini Nova Gorica opravilo razgovor v zvezi z

dostopnostjo invalidov s posebnimi potrebami na Oddelku za invalidno mladino Stara gora in VDC Stara gora glede razširitev dovozne poti.

6. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Otroci, učenci, dijaki in študenti s posebnimi potrebami imajo pravico do vzgoje in izobraževanja čim bližje domu. Za njihovo vključevanje v programe vrtcev in šol so predpisani posebni načini in oblike izvajanja vzgoje in izobraževanja, pri čemer so potrebne posebne prilagoditve prostorov, uporaba specifičnih pripomočkov, dodatna stroškovna pomoč, stalni ali občasni spremljevalci ipd. Način izobraževanja in obseg pomoči je odvisen od vrste in stopnje primanjkljaja oz. motnje posameznika.

Na Ljudski univerzi Nova Gorica so za invalide izvedli naslednje izobraževalne in kreativne dejavnosti oz. delavnice:

- pametni telefoni,
- izrazni ples SURYA,
- kaligrafija,
- izdelava škofjeloških kruhkov,
- predavanje Spregovorimo o shizofreniji
- medsebojno razumevanje s sporazumevanjem,
- inkluzivne ustvarjalne delavnice.

V letu 2019 so v Varstveno delovnem centru Nova Gorica nudili učno pomoč gibalno oviranem dijaku 4. letnika Srednje ekonomske in trgovske šole Nova Gorica.

Izpopolnjevanje invalidov poteka tudi preko Zavoda RS za zaposlovanje Nova Gorica, invalidskih društev in NIJZ OE Nova Gorica.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica je izvedlo računalniško opismenjevanje ter izobraževanje za uporabo pametnih telefonov za člane društva ter za zunanje uporabnike, ki sodijo v ranljivo skupino prebivalstva in sicer na Ljudski univerzi v Novi Gorici, na Medobčinskem društvu invalidov Goriške ter za Zavod RS za zaposlovanje v okviru aktivne politike zaposlovanja. Pripravljali so tudi izobraževanja o slepoti in slabovidnosti, njihovih posebnih potrebah ter tehniki spremljanja. V letu 2019 so takšno izobraževanje izvedli za študente Fakultete za uporabne družbene študije v Novi Gorici. Društvo je kot partner pričeli z izvajanjem projekta Ustvari svojo prihodnost, v Startup izziv so vključili slepe in slabovidne. Vodilni partner omenjenega projekta je Primorski tehnološki park.

Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske Nova Gorica je v letu 2019 izvedlo več delavnic ozaveščanja o gluhoti in naglušnosti ter predstavitev slovenskega znakovnega jezika (OŠ Frana Erjavca, vrtec JPS, OŠ Solkan, LUNG) Fakulteta za družbene študije)

Da bi bili starši in svojci kos razmeram, v katerih živijo, jih v Medobčinskemu društvu Sožitje Nova Gorica vključujejo v programe usposabljanja, predvsem pa ohranjanja psihofizičnega zdravja družin. Posebno pozornost so namenili družinam, ki živijo zgolj doma in niso vključene v nobeno obliko varstva in še niso vključene v društvo. Za vse člane društva so organizirali predavanja enkrat letno v obsegu 2 ur. Predavanj se v povprečju udeležilo 50 članov.

Društvo civilnih invalidov vojn Primorske je organiziralo usposabljanje o izdelavi zeliščnega namaza in pakiranja domačega čaja (polnjenje in deklaracija), katerega so se udeležili trije invalidi iz mestne občine. V decembru so izvedli tri delavnice o izdelavi novoletnih čestitk, katerih so se udeležili štirje invalidi iz mestne občine.

7. DELO, ZAPOSLOSTEV, MATERIALNA IN SOCIALNA VARNOST

Zavod RS za zaposlovanje nudi vsem brezposelnim osebam informiranje in svetovanje, vključevanje v programe aktivne politike zaposlovanja, karierno svetovanje, medtem ko je osebam z zdravstvenimi omejitvami na razpolago zdravstveno zaposlitveno svetovanje, rehabilitacijsko svetovanje ter zaposlitvena rehabilitacija. Območna enota Zavoda RS za zaposlovanje Nova Gorica sodeluje v procesu zaposlitvene rehabilitacije z Invalidskim podjetjem Posočje d.o.o., Želvo d.o.o., Racio d.o.o. ter URI Soča.

V okviru aktivne politike zaposlovanja je MONG kot naročnik v programih javnih del potrdila 6 programov »javnih del«, ki so bili prilagojeni za vključitev brezposelnih invalidov.

V občinski upravi so trenutno zaposleni štirje delavci s statusom invalida, kar predstavlja 4,04 % vseh zaposlenih.

Na podlagi Zakona o socialnem varstvu se iz proračuna RS zagotavljajo sredstva za denarne socialne pomoči tistim posameznikom, ki si materialne varnosti ne morejo zagotoviti sami zaradi okoliščin, na katere ne morejo vplivati.

V MONG si konstantno prizadevamo za vzpostavitev socialnih programov, s katerimi bi našim občankam in občanom pomagali v stiski. Posameznikom, ki si materialne varnosti ne morejo zagotoviti sami, je v skladu z Odlokom o občinskih denarnih socialnih in drugih pomočeh v MONG na voljo več oblik pomoči za premostitev trenutne materialne ogroženosti. Pomoč lahko dobijo tudi pri drugih humanitarnih organizacijah (RKS Območno združenje Nova Gorica, Goriška območna Karitas, Humanitarno društvo KID otrok otroku, Medobčinsko društvo prijateljev mladine za Goriško itd.). V okviru rednega delovanja so tudi invalidska društva poskrbela za nudenje materialne in finančne pomoči socialno ogroženih članov. V letu 2019 je MONG RKS Območnemu združenju Nova Gorica zagotovila sredstva za izvajanje projekta Donirana hrana, čigar cilj je nameniti užitno hrano pred iztekom roka tistim ljudem, ki si je drugače ne morejo privoščiti. Gre za kvalitetno hrano, in sicer gotove izdelke, pakirane suhomesne izdelke, mlečne izdelke in pekovsko pecivo, sadje ter zelenjavo.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica pomaga na področju socialnega varstva slepim in slabovidnim z informiranjem o pravicah ter jim pomagam pri uveljavljanju pravic. V ta namen sodelujejo s CSD Severne Primorske. Na področju zaposlovanja slepih in slabovidnih sodelujejo tudi z Zavodom RS za zaposlovanje, območno enoto Nova Gorica ter Invalidskim podjetjem Posočje. Občasno svetujejo podjetjem na našem območju, ki imajo zaposleno slepo ali slabovidno osebo.

Na Društvu gluhih in naglušnih Severne Primorske Nova Gorica sodelujejo s podjetjem Racio d.o.o. iz Celja, ki skrbi za zaposlitveno rehabilitacijo oseb z izgubo sluha. Na društvu omogočajo izvedbo razgovorov z njihovo strokovno delavko in brezposelnimi osebami z izgubo sluha.

Društvo paraplegikov Severne Primorske je vse leto seznanjalo člane o možnostih zaposlitve, nekaterim pa so nudili tudi socialno denarno pomoč.

Društvo vojnih invalidov Severne Primorske je najbolj socialno ogroženim invalidom, ki so v večini nezaposleni, dodelilo enkratne socialne denarne pomoči. Prav tako je socialno pomoč nudilo Društvo civilnih invalidov vojn Primorske, preko Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije.

8. DRUŽINSKO ŽIVLJENJE IN SPOŠTOVANJE OSEBNE INTEGRITETE

Invalidom je potrebno zagotoviti naravno in kvalitetno življenje. Potrebno jih je vzpodbujati k družinskemu življenju in podpirati njihovo pravico do osebne integritete.

MONG na tem področju ne deluje neposredno, vendar podpira invalidska in ostala društva, ki invalidom nudijo ustrezno podporo.

Društva v okviru osebne asistencije in drugih socialnih programov nudijo svojim članom različne storitve, namenjene opravljanju temeljnih dnevnih opravil, podpornih dnevnih opravil, spremstvu pri prostočasnih in drugih dejavnostih za socialno vključevanje ter pomoč pri komunikaciji. Naloge osebnih asistentov so predvsem v pomoči pri jemanju zdravil, pomoči pri gibanju in orientaciji, pomoči pri komunikaciji in pridobivanju informacij, vzdrževanju osebne in higijene v bivanjskem prostoru, higieni oblačil, pomoči pri pripravi hrane, pomoči pri vključevanju v okolje, prevoz in spremljanje. Drugi socialni programi omogočajo različne oblike druženja invalidov in njihovih svojcev (izleti, srečanja, delavnice itd.) ter preprečujejo socialno izključenost.

9. SKRB ZA ZDRAVJE

MONG je v okviru sredstev javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov s področja socialnega varstva v letu 2019 sofinancirala tudi programe in projekte namenjene invalidom ter bolnikom:

- programi in projekti, ki ljudem z različnimi oblikami invalidnosti omogočajo, da se vključujejo v okolje, jim nudijo podporo pri povečanju neodvisnega življenja oziroma jim lajšajo življenje;
- programi in projekti svetovanja, pomoči in rehabilitacije, namenjeni različnim kroničnim bolnikom in uporabnikom posameznih zdravstvenih storitev ter
- programi in projekti namenjeni ozaveščanju o boleznih in preventivi.

Del sredstev javnega razpisa je v letu 2019 za te programe znašal 38.500 EUR.

MONG je skupaj s Zdravstvenim domom Osnovno varstvo Nova Gorica – Centrom za krepitev zdravja Nova Gorica in Društvo Ko-RAK.si organizirala prireditev ob svetovnem dnevu zdravja. V ponedeljek 1.4.2019 je v prostorih Centra za krepitev zdravja potekala predstavitev društva za fibromialgijo in programov centra za krepitev zdravja, v sredo 3.4.2019 sta bila organizirana okrogla miza »vedeti več, pomeni imeti moč« na temo soočanja s problemom naraščanja prekomerne telesne mase med otroci in mladostniki ter predavanje »Zdrava družina«, katero sta spremljala delavnica izdelave lučk za otroke ter pohod družin z lučkami. V petek 5.4.2019 pa je na pasaji med Bevkovim trgom in spomenikom Edvarda Rusjana potekal sejem zdravja, katerega so sestavljale različne vadbe (telovadba šole zdravja, telovadba za otroke, plesi, power yoga, zdrava hrbtenica, trebuh in ritka – Center za revitalizacijo, aerobika in joga smeha).

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica je za slepe in slabovidne organiziralo različne tematske delavnice s katerimi so ozaveščali in spodbujali skrb za njihovo zdravje. V ta namen so sodelovali tudi s Centri za krepitev zdravja na Severnem Primorskem.

Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske Nova Gorica je za osebe z okvaro sluha pripravilo tolmačena predavanja: šola zdravja (v sodelovanju z društvom Šola zdravja), transmaščobe (v sodelovanju s Centrom za krepitev zdravja) in predstavitev domače lekarne.

CKZ Center za krepitev zdravja je bil v povezavi z NIJZ iniciator ustanovitve »Lokalnih skupin za krepitev zdravja - LSKZ«. Povezali so se z vsemi šestimi občinami, ki jih pokriva delovanje zdravstvenega doma. V posameznih občinah so k sodelovanju povabili lokalna društva, posameznike, klube, vse, ki skrbijo za zdravje občanov. Poleg tega so povezali vseh 6 občin v centralno LSKZ, kjer sodelujejo tudi Center za socialno delo Severna Primorska, Zavod za zaposlovanje RS, Zavod za zdravstveno zavarovanje RS, Ljudska univerza Nova Gorica, Zavod za šolstvo, Svet za invalide. Z LSKZ so v vseh občinah organizirali in izvedli skupne dogodke.

Društvo paraplegikov severne Primorske je organiziralo plavanje in razgibavanje v bazenu. V glasilu Paraplegik je člane obveščalo o pomembnosti skrbi za zdravje.

Medobčinsko društvo invalidov Goriške je spomladi in jeseni organiziralo brezplačno merjenje krvnega tlaka, sladkorja in holesterola s predavanjem o zdravi prehrani in holesterolu. Organizirali so še predavanje temeljni postopki oživljanja ter delavnico tehnike sproščanja. Na biotehniški šoli v Šempetru so imeli delavnico »Zdrava kuha«.

Društvo civilnih invalidov voj Primorske je organiziralo predavanja: Napotki za boljše počutje in boljše zdravje, Kako s hrano obvladati krvni tlak in diabetes (v soorganizaciji z ZDCIVS), »Škripljete?« Kako na naraven način poskrbeti za vitalnost sklepov (v soorganizaciji z ZDCIVS), Prehrana starostnikov, s poudarkom na težavah s krvnim tlakom in sladkorno boleznijo. Vseh predavanj se je udeležilo 45 invalidov in spremljevalcev iz mestne občine. V sodelovanju z RKS Območnim združenjem Nova Gorica so izvedli meritve krvnega tlaka in sladkorja, katerih se je udeležilo 9 invalidov iz mestne občine.

10. KULTURA

Stavba Goriške knjižnice F. Bevka v Novi Gorici (v nadaljevanju: knjižnica) je dostopna gibalno oviranim, saj jim omogoča dostop do stavbe s prilagojenim pločnikom, medtem ko jim je gibanje znotraj stavbe omogočeno z dvigalom. Krajevne knjižnice v občini žal ne omogočajo dostopa za gibalno ovirane, saj so vse v nadstropjih in brez dvigal. Invalidi oz. uporabniki s posebnimi potrebami so ob predložitvi ustreznega dokazila oproščeni plačila članarine. Isto velja za varstveno delovne centre in njihove varovance. Knjižnica redno dopolnjuje knjižnično zbirko z nakupom gradiva za uporabnike s posebnimi potrebami (zvočne knjige, knjige s povečanim tiskom, v brajici in za dislektike). Gradivo je tudi primerno označeno. Slabovidnim uporabnikom je v knjižnici kot pripomoček za lažje branje na voljo povečevalo – optični čitalec ClearNote+.

V knjižnici so v letu 2019 nadaljevali z izvajanjem projekta celostne prenove signalizacije knjižnice. S projektom so pričeli leta 2017 z željo, da bi prostore še bolj približali uporabnikom ter vzpodbudili njihovo samostojnost pri uporabi knjižničnega gradiva in storitev. Nova signalizacija upošteva uporabnike s posebnimi potrebami, to je senzorno ovirane uporabnike z bralno napisovalnimi težavami (večji napisi, kontrast, uporaba piktogramov, poravna besedila, nebleščavost itd.). Pri tem so upoštevali smernice in ugotovitve kolegice Polone Palčič v magistrskem delu: Prilagoditev signalizacije v splošni knjižnici osebam z disleksijo (2013).

V Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica imajo urejen dostop za invalide, omogočen jim je brezplačen ogled produkcije SNG Nova Gorica in ostalih dogodkov. Za gluhe in naglušne so v soorganizaciji z društvom Gluhih in naglušnih severne Primorske Nova Gorica, članom omogočili ogled predstave s pomočjo prevajalca znakovnega jezika. Vsa slovenska gledališča so se s podpisom obvezala tovrstne predstave, gluhim in gluhonemim v dogovoru z društvom, omogočiti enkrat letno.

Kulturni dom Nova Gorica že ves čas nudi invalidom znižane vstopnice in abonmaje.

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica ne omogoča udeležbe invalidom na vozičku, ker ni urejenega prostora zanje. Kljub temu omogočajo udeležbo na prireditve največ dvema invalidoma na vozičkih, vendar izključno pod pogojem, da ima vsak svojega spremljevalca. V Malo dvorano zaradi stopnic ne morejo dostopati, poleg tega Mala dvorana nima urejenega prostora zanje. Za naglušne je v Veliki dvorani urejena slušna zanka.

V Goriškem muzeju Nova Gorica so v letu 2019 nudili invalidom oz. uporabnikom s posebnimi potrebami naslednje ugodnosti:

- brezplačen vstop v vse muzejske zbirke (vključno s potencialnim spremljevalcem);

- gibalno ovirani uporabniki imajo prilagojen dostop do Gradu Kromberk, v samem gradu jim je na razpolago dvigalo.

Goriški muzej Nova Gorica tudi redno nudi brezplačne vodene ogledne za skupine s posebnimi potrebami oz. ranljivimi skupinami (Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica, Dnevni center Žarek).

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Nova Gorica (v nadaljevanju: JSKD Nova Gorica) je ustanova, ki uresničuje nacionalni interes na področju ljubiteljskega kulturno umetniškega ustvarjanja in poustvarjanja. Predstavlja odlično organizirano kulturno, izobraževalno, svetovalno in posredniško institucijo za različne ljubiteljske kulturno - umetniške prakse. Sistem JSKD-ja je vsestransko odprt in omogoča predstavitve vsem starostnim in narodnostnim skupinam. V programe (pregledna srečanja, razstave, ex tempore, literarni večeri, izobraževanja itd.) se redno vključujemo invalidne osebe in posamezniki drugih ranljivih skupin. JSKD deluje na področju ljubiteljske kulture, v kulturna društva pa so vključene številne osebe s statusom invalida. So aktivni člani gledaliških, lutkovnih, pevskih zborov, likovnih, literarnih, plesnih in folklornih skupin, orkestrov... vključenost in ukvarjanje z ustvarjalnimi prostočasnimi dejavnostmi jim omogoča krepitev socialnih vezi, medgeneracijsko povezovanje in socialno vključenost – to so vrednote za katere se svojim delovanjem JSKD aktivno zavzema.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica je slepim in slabovidnim omogočilo organizirano udeležbo na različnih kulturnih prireditvah v občini. Enkrat letno organizirajo dvodnevno likovno kolonijo za slepe in slabovidne. Omogočajo tudi ogled njihovih izdelkov na razstavah.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica je skupaj z PRC TOLMIN organiziralo kulturno izobraževalni dogodek (ne)VIDNI v Tolminu, ki ga je sofinanciralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dogodek je predstavil vseživljenjsko učenje za slepe in slabovidne in druge ranljive skupine, ki sta ga prva pričela izvajati Ljudska univerza Nova Gorica in Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica.

Društvo gluhih in naglušnih severne Primorske Nova Gorica je sodelovalo z gledališko igro Prevaranti na čezmejnem posvetu (Solidarnost ima samo en obraz, 13. maj 2019).

Društvo paraplegikov severne Primorske je tudi v letu 2019 podpiralo dejavnosti članov, ki imajo umetniška nagnjenja in sposobnosti, s katerimi bogatijo sebe in celotno skupnost. Kulturno dejavnost so vključevali tudi na različnih srečanjih. Organizirali so ogled gledališke predstave v Novi Gorici in muzeja v Ljubljani ter slikarske razstave v galeriji. Njihovi člani so ustvarjali likovna dela, katera so tudi razstavljali.

Medobčinsko društvo invalidov Goriške si že vrsto let prizadeva socialno šibkim omogoča obisk koncertov, gledaliških predstav, zato so tudi v letu 2019 nabavili osem gledaliških in štiri glasbene abonmaje. Dvajsetim članom so delno subvencionirali gledališke abonmaje tudi v Desklah.

Društvo civilnih invalidov vojn Primorske je organiziralo kulturni program na srečanjih društva (srečanje ob dnevu žena, novoletno srečanje CIV Primorske, martinovanje), katerih se je udeležilo 31 invalidov iz mestne občine. Poskrbeli so tudi za ogled kulturnih in etnoloških znamenitosti: etnološkega muzeja Franca Jerončiča v Melinkih in starega mestnega jedra Kanala ob Soči, Čebelarskega doma, čevljarke delavnice in Hodnikovega mlina v Ilirski Bistrici, novega rekreacijskega parka (ki je prejel arhitekturno nagrado), taverne in Carpacciovega trga v Kopru, Mrzlega studentca in staroverskega svetišča v Kobaridu. Organizirali so tudi strokovno ekskurzijo na Koroško (splavarjenje na Dravi, obisk koroške kmetije).

11. ŠPORT IN REKREACIJA

Člani invalidskih društev so na področju športa in rekreacije zelo aktivni. Zelo dobro so pokrite panoge kegljanja, balinanja, odbojke sede in smučanja. Invalidi se aktivno in rekreativno ukvarjajo še s pikadom, badmintonom, bowlingom, plesom, fitnesom, atletiko, ročnim kolesarjenjem, plavanjem in streljanjem z zračnim orožjem. Naši invalidi so se v letu 2019 udeležili lokalnih, državnih in evropskih tekmovanj ter na najvišjih mestih dosegli zavidljivo dobre rezultate.

Sofinanciranje programov športa se v Mestni občini Nova Gorica izvaja preko javnega razpisa za šport.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica je za slepe in slabovidne organiziralo rekreacijo v vrtnem kegljanju, steznem kegljanju in pikadu. Slepe in slabovidne spodbujajo, da so aktivni zato zanje organizirajo tudi pohode. Na omenjenih področjih spodbujajo tudi tekmovanja. Dva člana društva sta tudi člana reprezentance steznega kegljanja in se udeležujeta Evropskih prvenstev.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica je skupaj z Lions klubom Severne Primorske in Centrom za krepitev zdravja Nova Gorca izvedlo že vsakoletno prireditev Tečem dam pomagam 2019. V soorganizaciji Lions kluba Idrija, Lions klubov Severne primorske, občinami Idrija, Tolmin, Kanal, Brda in Nova Gorica pa so organizirali prireditev »Kolesarim, da pomagam 2019«.

Društvo paraplegikov severne Primorske je za člane organiziralo kegljanje, namizni tenis, pikado, plavanje, ročno kolesarjenje in biljard. Njihovi člani so se udeležili tudi tekmovanj, v teh atletskih disciplinah.

Društvo gluhih in naglušnih severne Primorske Nova Gorica je organiziralo dve državni prvenstvi za gluhe.

Društvo vojnih invalidov Severne Primorske je organiziralo tradicionalno strelsko tekmovanje ob Dnevu borca v Solkanu.

Medobčinsko društvo invalidov Goriške je v telovadnici OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica organiziralo telovadbo in vadbo v bazenu, ki je potekala pod strokovnim vodstvom fizioterapevte. Za člane so na kegljišču dvakrat tedensko rezervirali štiri steze. V jesenskih in spomladanskih mesecih so v prostorih društva organizirali delavnico pikada in šaha. Člani društva so bili aktivni tudi na področju balinanja, strelstva in ribičije. Redno so se udeleževali tekmovanj in dosegli tudi lepe rezultate.

Severno primorsko društvo za cerebralno paralizo Nova Gorica je med zimskimi počitnicami izvedlo smučanje za nekaj družin in jim tudi krilo stroške. Med njihovimi člani sta tudi dva državna reprezentanta v sedeči odbojki in namiznem tenisu, plavanju in smučanju. S temi športi so se aktivno začeli ukvarjati mlajši člani.

Društvo civilnih invalidov vojn Primorske je v letu 2019 organiziralo kar nekaj športnih dogodkov, med najodmevnejšimi sta bili: Športne igre civilnih invalidov vojn Slovenije v vrtnem kegljanju in prvenstvo civilnih invalidov vojn Primorske v pikadu.

12. VERA IN DUHOVNA OSKRBA

Tovrstne dejavnosti se izvajajo v sodelovanju med duhovniki in upravami zavodov bolnišnic in domov starejših. V letu 2019 ni bilo izvedenih nobenih posebnih aktivnosti na tem področju akcijskega načrta.

13. VKLJUČENOST INVALIDOV V OBLIKOVANJE POLITIKE IN NAČRTOVANJE INVALIDSKEGA VARSTVA

Vključenost invalidov v oblikovanje politike in načrtovanje invalidskega varstva se zagotavlja v okviru Sveta za invalide. Svet za invalide pri Mestni občini Nova Gorica je strokovno in posvetovalno telo župana, ki deluje že od leta 2007 in s svojim delom zagotavlja celovit pristop obravnavanja in urejanja področja invalidov v občini. Svet za invalide ima pomembno vlogo tudi pri izvajanju Strateškega načrta dostopnosti, saj je prav Svet za invalide določil kontaktno osebo, na katero se projektanti, svetovalci za dostopnost, nadzorniki, oblikovalci programov in ponudniki storitev lahko neposredno obrnejo, ko naletijo na primer, kjer je potrebno v odločanje vključiti invalidske organizacije. Ta kontaktna oseba poskrbi za komunikacijo med člani sveta in posreduje skupno odločitev projektantom.

14. AKTI OBČINE, KI UREJAJO VPRAŠANJA ZA URESNIČEVANJE PRAVIC OSEB Z OVIRANOSTMI

Mestna občina Nova Gorica je v okviru projekta občine po meri invalidov sprejela kar nekaj aktov, ki urejajo vprašanja za uresničevanje pravic oseb z oviranostmi:

- Akcijski načrt občine po meri invalidov za obdobje 2012-2015 in 2016-2019,
- Trajnostna urbana strategija, katere del je tudi Akcijski načrt občine po meri invalidov,
- Prenova Cankarjevega naselja,
- Strateški načrt dostopnosti Mestne občine Nova Gorica.

Naj ob tem poudarimo, da je zavedanje o pravicah in potrebah invalidov pri sprejemanju vseh občinskih aktov prisotno, kar je posledica skupnega uresničevanja ciljev iz Akcijskega načrta občine po meri invalidov.

15. ZAKONODAJA

V letu 2019 se je začela izvajati osebna asistenca in tako postala pravica invalidov, kar pomeni, da se mora izvajati, če jo upravičenec potrebuje. Slednje pomeni velik korak naprej, kajti doslej je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti osebno asistenco sofinanciralo na osnovi razpisov ali programov. Slednja ni bila dosegljiva vsem invalidom, prav tako ni zadoščal njen obseg.

Redarska služba Medobčinske uprave Mestne občine Nova Gorica in Občine Brda, ves čas daje velik poudarek upravičenosti parkiranja na parkirnih mestih, označenih za invalide. Na teh parkirnih mestih imajo pravico do parkiranja le invalidi, ki imajo invalidsko karto. V zvezi s tem je v letu 2019 redarska služba zabeležila 122 prekrškov in v zvezi z njimi opravila prekrškovne postopke.

16. MATERIALNA, FINANČNA IN VSEBINSKA PODPORA DELOVANJU INVALIDSKIH ORGANIZACIJ IN POSVETOVANJE PRI ODLOČANJU O INVALIDSKIH ZADEVAH

MONG skupaj z javnimi zavodi, katerih je ustanoviteljica, nudi invalidom in invalidskim organizacijam podporo in druge ugodnosti, ki so že bile opisane pri posameznih aktivnostih akcijskega načrta.

MONG je v tudi v letu 2019 invalidskim organizacijam nudila brezplačno uporabo prostorov za izvajanje okroglih miz, predavanj, razstav in drugih socialnih programov. Brezplačno uporabo prostorov, dvorane in prostorov za razstave je invalidskim organizacijam nudila tudi Goriška knjižnica F. Bevka Nova Gorica.

Invalidskim organizacijam je nudena materialna, finančna podpora v okviru sredstev javnih razpisov MONG. MONG podpira programe, ki jih invalidske organizacije in društva prijavljajo ter izvajajo v okviru različnih nacionalnih ter mednarodnih razpisov. V ta nam jih podpiramo s pismi podpore ali aktivnim partnerskim sodelovanjem.

V okviru programa izvajanja javnih del je MONG podprla in sofinancirala vse programe, ki so načrtovali zaposlitev ciljne skupine invalidov.

17. USPOSABLJANJE STROKOVNEGA KADRA ZA KOMUNICIRANJE IN NEPOSREDNO DELO Z OSEBAMI S POSEBNIMI POTREBAMI

MONG je v sklopu priprave SND v septembru 2019, za zainteresirano javnost, pripravila predstavitev vsebine SND, predvsem pa kaj naj bi SND pomenil za MONG in kaj naj bi za doseganje boljše dostopnosti storitev naredili na posameznih ustanovah.

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica je sodelovalo z Zavod GOST, ki je v letu 2019 pri Ministrstvu za javno upravo, pridobil sredstva za izvajanje projekta »ZELI ZA LJUDI«. Projekt je namenjen profesionalizaciji nevladnega sektorja. V projekt sta vključena partnerja Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica in ŠENT enota Nova Gorica. Kot pridruženi partnerji so v projekt vključeni še: RRA Nova Gorica, Ustanova Fundacija BIT planota, Goriško društvo za osteoporozo Nova Gorica, Osnovna šola Deskle in VVZ Dutovlje. Zavod GOST izvaja gospodarsko dejavnost pridelave in predelave zelišč, partnerja sodelujeta pri izvajanju promocije in izdelavi embalaže, kot tudi pri ostalih dejavnostih. Pridruženi partnerji pa v okviru svojih kompetenc sodelujejo pri izvedbi celotnega projekta. Projekt še dodatno stimulira pred tem pričeta povezovanja in sodelovanja.

18. SPREMLJANJE IN UGOTAVLJANJE UČINKOV SPREJETIH UKREPOV ZA OSEBE S POSEBNIMI POTREBAMI

Spremljanje in ugotavljanje učinkov sprejetih ukrepov za osebe s posebnimi potrebami je naloga sveta za invalide. Svet za invalide je spremljal izvajanje akcijskega načrta »Občina po meri invalidov«.

19. MEDNARODNO SODELOVANJE OBČINE IN INVALIDSKIH ORGANIZACIJ V OBČINI NA PODROČJU INVALIDSKEGA VARSTVA

Invalidske organizacije so sodelovale s sorodnimi organizacijami iz drugih držav na področju kulture, športa in socialnega dela.

Varstveno delovni center Nova Gorica je že četrto leto sodeloval pri pripravi gledališke predstave skupaj z italijanskim društvom Anffas Onlus iz Gorice, Lions Clubom Gorizia Host, v sodelovanju s CISI-jem (Conorzio Isontino Servizi Integrati), Centrom studium iz Gorice in mladinskim pevskim zborom »SLATA ... PER« iz Licejev Slataper. Poleg tega pa so umetniško sodelovanje še razširili, in sicer s pripravo likovne razstave v sodelovanju z likovno gimnazijo Nova Gorica ter dijaki italijanskega liceja »Dante Alighieri« iz Gorice. Predstava in razstava sta bila dela »10. Mednarodnega festivala nenavadne normalnosti – Memorial Federica Paulina«.

Društvo za pomoč osebam s posebnimi potrebami Stara gora je skupaj z italijanskim društvom Anffas Onlus iz Gorice, VDC Stara gora in društvom Sožitje izvedel odsko delo v Gorici Italija in v Kulturnem domu Nova Gorica.

Društvo za pomoč osebam s posebnimi potrebami Stara gora je sodelovalo s sorodnimi društvi in Društvom Anffas Onlus iz Gorice. V maju in juniju sta društvi izveli »Pohod prijateljstva – marcia della micizia« in projekt »Nogomet je življenje – calcio e la vita«.

ZAKLJUČEK

Izvajanje nalog iz akcijskega načrta teče kontinuirano, zato smo v poročilo za leto 2019 vključili le tiste, ki dokazujejo povezovanje med civilno družbo, javnimi zavodi, inštitucijami in občino. Slednje so doprinesle pomembne rezultate in okrepile sodelovanje med invalidskimi organizacijami in ostalimi organi ter ustanovami v lokalni skupnosti.

Skupaj z invalidskimi društvi ter organizacijami (vladnimi in nevladnimi) stremimo k povezovanju in medsebojnemu sodelovanju. Razumevanje njihovih specifičnih potreb je ključnega pomena pri hitri in učinkoviti odpravi ovir v lokalnem okolju, bodisi tistih vezanih na fizično dostopnost ali dostopnost do informacij ter storitev. Veseli nas, da je tudi v občinski upravi vse bolj prisotno zavedanje o pomembnosti vključevanja omenjenih skupin pri načrtovanju projektov in investicij, kar potrjuje tudi sprejem Strateškega načrta dostopnosti.

Gradivo pripravili:

Tamara Simčič (Oddelek za družbene dejavnosti Mestne občine Nova Gorica) v sodelovanju z oddelki občinske uprave, javnimi zavodi, katerih ustanoviteljica je MONG in nekaterimi invalidskimi organizacijami.